

oproepen

Help mee!

Stop de vogelvangst!

Het Duitse Komitee tegen den Vogelmoord e.V. (per adres Gunther Heerwagen, Hauptstrasse 32, D-5534 Birgel, Duitsland, (0)6597 - 3665 (fax (0)6597 - 4896) heeft handtekeningenlijsten ter beschikking om de vogelvangst in België en de handel van zangvogels in Duitsland een halt toe te roepen.

De regering van Wallonië heeft op 18 mei 1991 te Namen een vangexamen voor de bevoorrading van inheemse vogels ingesteld. Vogelvangsters hebben niet minder dan 126.000 handtekeningen bijeengebracht om hun plannen bij de Belgische regering er door te krijgen.

Duitse en Belgische vogelbeschermers hebben hiertegen protest aangetekend en willen een groter aantal handtekeningen verzamelen als protest tegen de nog steeds voortdurende vogelvangst. Daarom wordt elke Nederlandse vogel liefhebber verzocht handtekeningen te verzamelen. Hiertoe is een handtekeningenlijst schriftelijk (per briefkaart) verkrijgbaar bij Redactie Het Vogeljaar, J. Taapken, Bilderdijklaan 25, 3743 HR Baarn. Men wordt verzocht daarna zelf eerst de blanco formulieren in een zo groot mogelijk aantal te kopieëren.

Ingevulde formulieren moeten uiterlijk vóór eind mei 1991 naar de aangegeven adressen zijn verzonden of naar ons redactie-adres.

Laat u deze kans niet ontglippen om uw stem te laten horen tegen de nog steeds niet verdwenen zangvogelvangst in onze naburige landen...

Actie voor de Huiszwaluw

Op 20 maart 1991 startte 'Vogelbescherming' tezamen met de Stichting Adoptieplan Zwaluwen (zie Het Vogeljaar 39 (1): 23) in het gemeentehuis van Hooge en Lage Zwaluwe een beschermingsactie voor de Huiszwaluw. De afgelopen tien jaar is de Huiszwaluw met 30% tot 90%, afhankelijk van de streek van het land, in aantallen broedparen achteruitgegaan.

Marjolein Bastin won in 1989 de Publieksprijs als meest gewaardeerde illustrator van Nederland. Zij wilde iets doen aan de band tussen vogels en mensen en stelde haar prijs, een bedrag van f 15.000,- beschikbaar, Vogelbescherming deed er het zelfde bedrag bij, er was nog een gever en zo werd het Marjolein Bastin Zwaluwfonds een feit. Dank zij dit fonds kon deze actie worden gestart.

Uit onderzoek weet men dat jaarlijks 15% van de nesten van Huiszwaluwen ontklaard wordt gemaakt door de bewoners van het gebouw waar deze zwaluwen nestelen. De reden is dat men geen overlast wil hebben van de uitwerpselen van de vogels. Er is een aparte folder gemaakt waarin precies uit de doeken wordt gedaan wat u voor de Huiszwaluw kunt doen. Die folder is verkrijgbaar bij lokale vogelwerkgroepen in ons land en bij het hoofdkantoor te Zeist. Voor deze folder is financiële steun verkregen van Attema, de Nederlandse Lucifershandelsmaatschappij

bv., dat is de onderneming van de bekende zwaluwlucifers. Er komen verder grote aantallen zwaluwluciferdoosjes op de markt met daarop informatie over de Huiszwaluw.

Ook de bouwwereld zal worden ingeschakeld.

Het dubbeldikke nummer van 'Het Vogeljaar' over de Huiszwaluw (jaargang 34, nummer 4-5, augustus-oktober 1986) verstrekt u bovendien veel informatie. Het is nog verkrijgbaar door overmaking van f 10,- op postgiro 964 472 ten name van Adm. 'Het Vogeljaar', Deift, onder vermelding van 'themanummer Huiszwaluw - nummer 4-5, 1986). Het nummer bevat ruim honderd bladzijden.

In de inleiding van dit themanummer over de Huiszwaluw lezen wij 'Wanneer wij met dit themanummer bereikt hebben dat er meer aandacht komt voor deze soort, hebben wij ons doel bereikt'. Met dit nummer werden de eerste plannen reeds eind 1984 genomen en wil zijn blij dat de Huiszwaluw, nu in 1991, de aandacht zal krijgen die het ons inziens al veel eerder ten volle heeft verdiend.

Vraag om medewerking

De Huiszwaluw in Europa

De Huiszwaluw is een geschikt vogelsoort voor het opzetten van een telonderzoek op wat langere termijn. De redenen daarvan zijn:

de vogels zelf zijn opvallend
de nesten zijn gemakkelijk te vinden
de inventarisatieperiode duurt lang (in Nederland bij voorkeur juli-augustus, in Midden- en vooral Zuid-Europa vanaf mei).

De Huiszwaluw is vrijwel geheel aangewezen op vliegende insecten. Er zal zeker een relatie zijn tussen het aantal zwaluwen en de hoeveelheid prooidieren. Verder kan met enige reserve worden gesteld dat het voorkomen van de Huiszwaluw veel te zeggen heeft over de kwaliteit van het milieu.

Integrale gebiedstellingen zijn zelfs bij de Huiszwaluw tijdrovend. Bij beperking van de doelstellingen is het echter mogelijk in een bepaald gebied vrij snel een indruk te krijgen van het voorkomen van de soort. Iedere zomer reizen veel vogelaars door Europa en op hen wordt een beroep gedaan eens op Huiszwaluwen te letten. In principe zijn vooral gegevens over twee categorieën welkom:

1. tellingen van nesten in grote kolonies.
2. globale opgave van het voorkomen in gebied, dorp of stadsdeel.

Voor een grote kolonie kan de ondergrens worden gelegd bij 25 nesten, eventueel bij vijftig indien het aantal grote vestigingen bijzonder talrijk is. Grote kolonies komen soms voor aan woonhuizen, vaker aan fabrieken, bruggen, kerken, gemalen, scholen en andere grotere bouwwerken. Als de nesten zijn gevestigd aan vlak bij elkaar staande huizen kan ook gesproken worden van een grote kolonie. Bij het geven van een globale indruk is het niet nodig dat het aantal nesten precies wordt geteld. Verder zijn negatieve opgaven welkom. Gegevens uit het verleden kunnen ook worden gebruikt.

Het zou prettig zijn als gegevens kort na de zomer binnenkomen. Vóór de volgende zomer kunnen de resultaten dan worden gepubliceerd, zodat medewerkers zich daarop kunnen oriënteren. Het onderzoek zal vooral interessant zijn als

het zich over verscheidene jaren (desnoods met onderbrekingen) kan uitstrekken.

Wat betreft de grote kolonies gaat het in de eerste plaats om de volgende feiten: land, plaats, zo mogelijk adres, teldatum, nestplaats (huis, kerk, school enz.), aantal bewoonde nesten¹⁾.

Desnoods kunnen ook worden opgegeven: expositie van de nesten, aanhechtingsmateriaal, hoogte boven de grond, afstand tot groot open water, aanwezigheid van bouw materiaal.

Hieronder volgen enige voorbeelden van inventarisaties:

Land: Hongarije. Plaats: Esztergom. Nestplaats: basiliek buiten de stad. Teldatum: 16-5-90. Aantal nesten: 625. Expositie: bijna alle richtingen. Hoogte: tot maximaal 24 m. Water: Donau op paar honderd meter. Bouw materiaal: klei in plantsoen en park.

Land: Frankrijk. Plaats: Sens. Nestplaats: kathedraal St. Etienne, nesten in boogvelden van portalen. Teldatum: 21-8-81. Aantal nesten: 56. Expositie: W:47, N:6, Z:3. Aanhechtingsmateriaal: natuursteen.

Land: Tsjecho-Slowakije. Plaats: Praag. Data: 20-23 juli 1974. Voorkomen: tientallen ex. gezien; 40 nesten gevonden, meeste niet ver van Moldau.

Met dank voor de medewerking.

■ Jules Philippona, Noordermeent 29, 8317 AA Kraggenburg, 05275-2571.

¹⁾ het is onmogelijk van ieder nest vast te stellen of het bewoond is. Let echter zo goed mogelijk op kopjes van jongen in de nestopening, voerende vogels, uitwerpselen onder de nesten.

Let op geverfde Regenwulpen

Jaarlijks worden in de Vendée (West-Frankrijk) tijdens de voorjaars trek Regenwulpen gemerkt met kleuren. Het verven van Regenwulpen heeft tot doel gegevens te verkrijgen over de bestemming en de trekroute van deze vogelsoort. Ook wordt getracht gegevens te verzamelen over de trouw aan bepaalde pleisterplaatsen. Dit merken met kleuren omvat het kleuren van de lichte onderdelen van het verenkleed in blauw, geel of roze en het aanbrengen van een metaal en drie gekleurde ringen. Indien de (verf)kleuren bij waarneming reeds zijn verdwenen, is het toch van belang de kleuren van de ringen en hun respectievelijke plaatsen (combinatie) te noteren, naast plaats, datum en andere bijzonderheden.

Meldingen gelieve u te zenden aan een van onderstaande adressen, Dit kan in de Franse, Engelse of Nederlandse taal in geschieden.

■ Centre d'Etude et de Recherche Appliquée Oiseaux d'Eau, (CRBPO), 55 rue de Buffon, F-75005 Paris, Frankrijk of Bertrand Trolliet, Centre d'Etude et de Recherche Appliquée Oiseaux d'Eau, ONC, Chanteloup, F-85340 L'Île d'Oïonne, Frankrijk, tel. 51.33.14.79.

Proces tegen aanleg Rijksweg-73 op de oostelijke Maasoever

Enige jaren geleden werd door de minister van Verkeer en Waterstaat, met instemming van de Tweede Kamer, besloten om het tracégedeelte Venlo-Maasbracht van de nieuwe Rijksweg-73 door Limburg op de oostelijke Maasoever aan te

leggen. Dit ondanks felle protesten van natuurbeschermingsorganisaties tegen de enorme aantasting van dit landschappelijk rijk geschaakte en natuurwetenschappelijk uiterst waardevolle gebied, die daarvan het gevolg zou zijn. De weg zal door rivierterrasgronden, steilranden en stuifzandruggen heenbreken, zeldzaam ongerepte beekdalen doorsnijden en unieke kwelsituaties vernoren. Waardevolle landgoederen, moerasgebiedjes en loofbossen zullen worden aangetast. In 1988 werd deze dreigende aanslag op de natuur dan ook door de Vereniging Milieudefensie aangewezen als 'pijnSTpunt' van het jaar. Nu blijkt dat ook in het tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer deze tracékeuze blijft gehandhaafd, zal tegen de aanslag van deze rijksweg op de oostelijke Maasoever een proces worden begonnen. Dat proces zal worden gevoerd op initiatief van de Vereniging Das & Boom, waarbij de Stichting ter Bevordering van Zoogdierbescherming en Zoogdierkunde en de Stichting Het Vogeljaar als mede-initiatiefnemers zullen optreden.

Onze Stichting Het Vogeljaar zal meedoen vanwege de aanslag die deze weg betekent op de leefgebieden van een aantal kritische vogelsoorten, zoals IJsvogel, Grote Gele Kwikstaart, Appelvink en Wielewaal. Verder zijn broedplaatsen van onder andere Havik, Buizerd, Wespandief, Nachtegaal en Zwarte Specht in het geding. Ook de zoogdieren krijgen zware klappen te verduren. Zo zullen de belangrijkste leefgebieden van de Das in Midden-Limburg worden aangetast. Het leefgebied van de Hamster in het Linnerveld zal worden doorsneden. Aangezien de Stichting Het Vogeljaar zelf geen geld heeft voor een dergelijk proces, wordt op u een beroep gedaan om dit juridische gevecht tegen deze aanval op de natuur van Midden-Limburg te steunen.

Er is een speciaal fonds opgericht, ondergebracht in een stichting. Particuliere bijdragen aan deze Stichting Steunfonds Juridische Hulp, Zeist zijn zeer welkom en dringend noodzakelijk. Het gironummer is 972 992. Het gaat met dit proces om de laatste kans om de aantasting van het gebied op de oostelijke Maasoever te voorkomen. Verdere informatie is te verkrijgen bij de Vereniging Das & Boom, 08895-42 294.

Medewerking gevraagd voor Griekse broedvogelatlas

Alle vogelkenners die gegevens bezitten over broedvogels in Griekenland worden verzocht deze gegevens beschikbaar te stellen voor de Broedvogelatlas van Griekenland.

De gegevens worden tegelijkertijd verzameld voor het Ornithologisch Comité.

Vooraf alle waarnemingen van trekkende Ooievaars over Griekenland, in het bijzonder uit het zuidelijk deel van Griekenland en van de eilanden worden met grote belangstelling ontvangen. De gegevens over de broedvogels worden natuurlijk graag met zo veel mogelijk informatie over plaats (zomogelijk coördinaten), dichtstbijzijnde grote plaats, datum en aantallen ontvangen. Invulformulieren gelieve men zo spoedig mogelijk op te vragen aan onderstaand adres.

■ Herrn Hartmut Heckenroth, Hoppegartenring 90, D-3012 Langenhagen 1, Duitsland.